

Behandeling

Azathioprine (Imuran) bij chronische darmontsteking

Bij darmontstekingen zoals de ziekte van Crohn of Colitis Ulcerosa, schrijft de arts vaak als eerste het medicijn azathioprine voor.

Azathioprine onderdrukt uw eigen lichaamsafweer en remt zo de ontstekingen. Hierdoor verminderen de klachten en heeft u minder kans op complicaties die bij deze ziektes voorkomen. Hieronder leest u meer over deze behandeling.

Hoe verloopt de behandeling?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over uw behandeling

Algemeen

Algemene informatie

Bij de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa heeft u last van ontstekingen in de darmen. De oorzaak van beide ziektes is niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van de ontstekingsreactie. Hierdoor verminderen de klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen.

Medicijnen kunnen de darmontsteking onderdrukken maar kunnen de ziekte niet definitief genezen. Na het afbouwen van of stoppen met de medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Werking

Hoe werkt azathioprine?

Azathioprine behoort tot de groep immunosuppressiva. Dit zijn medicijnen die de ontsteking remmen door uw eigen (natuurlijke) lichaamsafweer te onderdrukken.

Bij darmontstekingen wordt azathioprine vaak als eerste afweeeronderdrukkend medicijn ingezet. Azathioprine remt de groei van cellen en doodt snelgroeiende, woekerende cellen. Het medicijn wordt ook wel gebruikt bij de behandeling van kanker. Maar de dosering van azathioprine is bij de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa veel lager dan bij de behandeling van kanker. Hierdoor komen bijwerkingen minder vaak voor en zijn milder. Dit is voor u belangrijk om te weten omdat de bijsluiter die u van uw apotheek krijgt, gericht is op mensen met kwaadaardige aandoeningen.

Effect

U moet azathioprine ongeveer 2 tot 3 maanden gebruiken voordat u het effect ervan merkt. Daarom adviseert uw arts u om ook door te gaan met de medicijnen die u al gebruikt. Reageert u goed op het middel en treden er geen bijwerkingen op? Dan kunt u azathioprine jarenlang gebruiken.

Gebruik

Hoe gebruikt u azathioprine?

- De dosis die u krijgt, hangt onder andere af van uw lichaamsgewicht en verschilt per persoon. Gebruik altijd de dosis die uw arts u heeft voorgeschreven en nooit meer of minder.
- Bijt de tabletten niet stuk. Neem ze in met tenminste 1 glas water (200 ml).
- U kunt de tabletten het beste minstens 1 uur voor een maaltijd of het gebruik van zuivelproducten (zoals melk, kaas enz.) innemen, of 3 uur daarna. Dit geldt ook voor zure dranken zoals koffie, frisdranken en vruchtensappen.
- Moet u een halve tablet gebruiken? Breek de tabletten niet door, maar halveer ze met een tablettensplitser. Zo voorkomt u verspreiding van poeder; anders kunnen uw huisgenoten hiermee in aanraking komen.
- Bent u vergeten om de tabletten in te nemen? Neem ze dan nog dezelfde dag op een later tijdstip in. Komt u er de volgende dag achter dat u ze vergeten bent, neem ze dan **NIET** alsnog in. U neemt dan gewoon uw medicijn in zoals u gewend bent.
- Als u misselijk wordt van de azathioprine, dan kunt u de tabletten over de dag verdelen, of avonds voor het slapen gaan innemen.
- Bewaar uw medicijnen buiten bereik van kinderen!

Voordat u start met azathioprine

Azathioprine kan soms schadelijk zijn voor de leverfunctie en voor de aanmaak van de bloedlichaampjes. Voordat u start met dit medicijn, nemen wij bloed bij u af om uw leverfunctie en de aanmaak van bloedlichaampjes te controleren. Ook tijdens de therapie controleren wij regelmatig uw bloed.

Vaccinatie

Heeft u kort geleden een vaccinatie gehad met een (verzwakt) levend vaccin? Geef dit dan door aan uw arts vóórdat u start met azathioprine. Het is ook belangrijk dat u doorgeeft of u van plan bent verre reizen buiten Europa te maken.

Bijwerkingen

Wat zijn de bijwerkingen?

Meestal wordt azathioprine goed verdragen. De meeste bijwerkingen treden op in de eerste uren of dagen na het starten. U kunt in deze periode last krijgen van een verminderde eetlust, misselijkheid, braken of diarree. Meestal verdwijnen deze klachten binnen 2 tot 3 weken.

Omdat azathioprine de afweer vermindert, heeft u meer kans op infecties. Vermijd daarom intiem contact met mensen die een ernstige infectie doormaken.

Bijwerkingen die soms voorkomen (0,1-1%)

- Infecties van het tandvlees of keelpijn in combinatie met koorts. Dit wordt veroorzaakt door het remmende effect van het geneesmiddel op het beenmerg waar de bloedcellen worden gemaakt. Hierdoor kan een storing in de aanmaak van witte bloedcellen optreden. Dit controleren we bij bloedonderzoek.
- Wratten veroorzaakt door een virus. Door uw verminderde weerstand bent u gevoeliger voor zo'n virus.
- Spontane blauwe plekken en/of regelmatige bloedneuzen. Dit kan het gevolg zijn van een verminderde aanmaak van bloedplaatjes door het gebruik van Azathioprine.
- Leverfunctiestoornissen. Deze stoornissen kunnen onder andere een gele verkleuring van uw oogwit of van de huid veroorzaken.
- Buikklasten die niet door de ziekte van Crohn of Colitis Ulcerosa veroorzaakt worden. In zeldzame gevallen treedt in het begin van de behandeling een alveesklierontsteking (pancreatitis) op.

Bijwerkingen die zelden voorkomen (0,01-0,1%)

- Neoplasma zoals huidtumoren of tumoren aan de baarmoedermond.
- Haaruitval (soms tijdelijk).

Wanneer moet u contact opnemen?

Krijgt u last van bijwerkingen, koorts, koude rillingen, gele huid, hevig braken, blauwe plekken, bloedneuzen, een bandgevoel in de maagstreek of hevige (buik)pijn? Neemt u dan contact op met uw MDL-arts of met uw MDL-verpleegkundige.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de (dienstdoende) huisarts of met de Spoedeisende Hulp van het ziekenhuis.

Waar moet u op letten?

Andere medicijnen

- Gebruikt u naast azathioprine ook urinezuurverlagende medicijnen, bijvoorbeeld bij jicht, Zyloric® (allopurinol)? Vertel dit dan aan uw arts.
- Gebruikt u bloedverdunners? Meld het gebruik van azathioprine dan aan de trombosedienst.

Alcohol

Wees voorzichtig met alcohol. Alcohol verhoogt de kans op leverafwijkingen als u ook azathioprine gebruikt.

Vaccinaties (inentingen)

Moet u gevaccineerd worden? Meld altijd aan uw arts dat u azathioprine gebruikt. Azathioprine kan de werkzaamheid van sommige soorten vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen voor vaccins vergroten.

Vaccinaties met een verzwakt levend vaccin, zoals bof, mazelen, rode hond (BMR), gele koorts en BCG moet u vermijden tijdens het gebruik van azathioprine. Overleg met uw apotheker of arts als u een vaccinatie nodig heeft.

Zwangerschap of kinderwens

Onderzoek naar het gebruik van azathioprine heeft niet aangetoond dat het ongunstig is voor de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen. Bespreek met uw arts het gebruik van uw medicijnen als u een kinderwens heeft.

Medicijngebruik tijdens de zwangerschap wordt meestal vermeden. Bij de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa is het soms nodig om door te gaan met azathioprine. Dit gebeurt in overleg met uw arts. Een opvlamming van de ziekte kan schadelijker zijn voor moeder en kind dan de behandeling met azathioprine.

Borstvoeding

Er zijn onvoldoende gegevens bekend over de veiligheid van azathioprine bij het geven van borstvoeding. Ondanks dat azathioprine maar in kleine hoeveelheden in de moedermelk komt, raden artsen het gebruik tijdens de borstvoedingsperiode af.

Zonlicht en UV-straling

Patiënten die azathioprine gebruiken, hebben een verhoogd risico op huidproblemen waaronder huidkanker. Vermijd daarom te veel zonlicht en UV-straling op uw huid als u azathioprine gebruikt. Smeer uzelf in met een zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor. Wij raden het gebruik van een zonnebank af.

Hygiënische adviezen

Azathioprine is onder andere geregistreerd voor de behandeling van leukemie. Vandaar dat er in de bijsluiter strenge hygiënische adviezen staan. Omdat azathioprine bij de behandeling van de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa in een veel lagere dosering wordt gebruikt, is een normale hygiëne voldoende.

Vragen

Waar kunt u terecht met vragen?

Als u vragen heeft, kunt u daarmee terecht bij uw behandelend arts of verpleegkundige.

Bij lichamelijke klachten of dringende vragen belt u naar de specialistisch Maag-, Darm- en Leververpleegkundigen tijdens het spreekuur

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/spreekuur-chronische-darmontsteking-ibd#paragraph-specific-department-information-1721>).

Praktische tips

MijnJBZ

Via de beveiligde website MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u thuis uw persoonlijke en medische gegevens inzien zoals die in het JBZ bekend zijn.

Bekijk uw zorgverzekering

Het is uw eigen verantwoordelijkheid na te gaan of u verzekerd bent voor de zorg waarvoor u naar het Jeroen Bosch Ziekenhuis komt. Bekijk van tevoren uw polisvoorwaarden of informeer bij uw zorgverzekeraar (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/kosten-en-zorgverzekering>).

Code INT-141